

Aarhus Kommune
Planlægning og Byggeri
med henblik på fremsendelse til
Post Danmark A/S med kommunens eventuelle bemærkninger

29. februar 2012

Vedr. sikring af et bevaringsværdigt bymiljø jf. ansøgning indgivet af Grundejerforeningen Marselis

På vegne af samtlige ejere af de 16 rækkehuse på Marselis Boulevard 19-49 (mellem Forældreskolen og Stadion Allé) skal vi anmode om kommunens bistand til at opnå dispensation fra postlovens bestemmelser om opsætning af postkasser med henblik på at sikre det bevaringsværdige bymiljø, som bebyggelsen udgør. Vores anmodning er baseret på to forhold. For det første, at opsætning af postkasser på rækkehusenes facader i betydelig grad vil forringe den arkitektoniske værdi af en markant bebyggelse ved en af byens hovedindfaldsveje, og for det andet det forhold, at placering af postkasser på en sådan måde, at postlovens intentioner fuldt ud kan realiseres, ikke er teknisk mulig.

DET ARKITEKTONISKE SÆRPRÆG

Det må betragtes som en kendsgerning, at opsætning af det 21. århundredes postkasser på en stram, funktionalistisk facade umiddelbart ud til gaden og uden mulighed for beplantningsmæssig camouflage i høj grad vil skæmme ikke blot de pågældende ejendomme, men hele kvarterets rolige, visuelle udtryk.

De gule rækkehuses arkitektoniske særpræg er et velkendt islæt i det aarhusianske gadebillede og en del af byens bygningshistorie.

Rækkehusbebyggelsen blev opført i 1934-1938 af byens senere stadsarkitekt, Alfred Mogensen, der selv i en periode boede i det først opførte hus i rækken. Der er tale om et markant funktionalistisk byggeri, der i dag fremtræder som da det blev opført for mere end 80 år siden.

Alfred Mogensen har i øvrigt præget byen både gennem sit virke som stadsarkitekt og gennem andre markante byggerier, herunder Aarhus Hovedbibliotek, Strandparken, Skovvangsskolen og Møllevangsskolen samt Folkets Hus. Hans arbejder fra 1930'erne falder naturligt ind i den funktionalistiske arkitekturperiode i Aarhus, hvori jo også Rådhuset og Aarhus Universitet indgår sammen med en række andre offentlige byggerier. Bebyggelsen på Marselis Boulevard er os bekendt den eneste funktionalistiske rækkehusbebyggelse i Aarhus, og i hvert fald den bedst kendte allerede fordi den hver dag passeres af de tusindvis af mennesker, der færdes på Marselis Boulevard i kraft af boulevardens status som hovedindfaldsvej.

Rækkehusene vakte ved deres opførelse lige så lidt jubel som det samtidige og i samme stil (og sten) opførte Aarhus Universitet, og de døbt hurtig i folkemunde »millionærbarakkerne« som følge af deres »skrabede« udseende og paptage med lav rejsning, som dog åbenbart ikke gav sig udslag i en til udseendet

svarende passende lav pris. Nok har de ikke senere revancheret sig som universitetet med optagelse i en national arkitekturkanon, men det er dog ganske berettiget, når Aarhus kommune ved forskellige lejligheder har fremhævet behovet for at bevare de unikke facader mod Marselis Boulevard.

Det blev bl.a. understreget i Kommunens skrivelse til ejerne den 18. februar 1981, hvor en uhensigtsmæssig vinduesudskiftning i et af husene blev påtalt og det samtidig blev indskærpet over for alle ejere, at rækkehusenes ensartede præg burde opretholdes.

Kommunens intervention til støtte for ejerne under den i begyndelsen af 1990'erne af Aarhus Amtskommune finansierede omlægning af boulevarden var også af væsentlig betydning for opretholdelsen af det arkitektoniske udtryk. Amtets daværende planer om at fjerne vejtræerne foran husene, flytte gadebelysningen ind mod facaderne og indskrænke det dengang meget brede fortov til et overordentlig smalt, blev efter høring af ejerne og efter kommunens eksplicitte støtte til ejernes synspunkter modificeret væsentligt.

I forbindelse med en senere ansøgning om bygningsmæssige ændringer, har kommunen i øvrigt også tillagt det betydning at opretholde ensartetheden til havesiden.

DE SÆRLIGE BYGGETEKNISKE PROBLEMER VED OPSÆTNING AF POSTKASSER

Der knytter sig navnlig to problemer til opsætning af postkasser på facaderne.

For det første fremtræder husene som værende opført i samme niveau. Denne illusion er på forbilledlig vis opretholdt gennem en opdeling af bebyggelsen i tre blokke. At der faktisk er væsentlig forskel i niveauet, og at de lave trapper således er af forskellig højde (også inden for den enkelte blok), er det meget vanskeligt at se. Ved opsætning af postkasser vil denne illusion blive brudt, da postkasserne *enten* skal opsættes i samme højde fra fortovet på alle huse, hvilket vil medføre, at postkasserne kommer til at danne en zigzag-linje på facaderne, hvilket i høj grad vil bryde harmonien, *eller* alternativt skal postkasserne opsættes på husene, så de samlet set sidder på række, hvilket vil betyde, at de skal placeres forskellige steder på husene, hvilket bestemt heller ikke er ideelt og i øvrigt, så vidt vi kan skønne, i strid med reglerne om postkassehøjden for enkelte huses vedkommende. Ingen af disse løsninger bør derfor betragtes som acceptable ud fra hensynet til bevarelsen af det ensartede præg.

For det andet er fortrapperne forholdsvis smalle, og den naturlige placering af postkasserne ved foden af trappen vil indskrænke gangarealet på uhensigtsmæssig vis. Det er derfor blevet undersøgt, om det ville være muligt at indmure en brevsprække, så posten leveres 'gennem muren', men den løsning støder på det problem, at husene på trods af deres ensartede udseende faktisk er lidt forskelligt indrettet, således at posten ville blive modtaget over og under indvendige trapper og endog på et badeværelse. Løsningen ville i øvrigt heller ikke afhjælpe højdeforskelproblemet.

Det bør tilføjes, at en forskriftsmæssig opsætning af postkasser ikke vil kunne realisere postlovens ideal om levering af posten fra et køretøj. Det skyldes dels det forholdsvis brede fortov og det forhold, at de udvendige trapper til hoveddøren og til kælderen skærer sig ind i fortovet og dermed udelukker en lige linje af postkasser i skel.

EN RETLIG BETRAGTNING

Vi er naturligvis bekendt med lovgrundlaget for den i retlig henseende meget atypiske kompetence, som Post Danmark A/S er tillagt med henblik på at sikre iagttagelse af postlovens krav. For god ordens skyld finder vi anledning til at bemærke, at kravet om opsætning af postkasser på trods af lovens tilsyneladende rigide krav overlader et vist skøn til Post Danmark A/S og det i sidste instans ansvarlige ministerium.

Det fremgår bl.a. af følgende motivudtalelse til den gældende postlovs § 8:

»I reglerne for opstilling af brevkasser og brevkasseanlæg vil der blive taget udgangspunkt i den nugældende bekendtgørelse nr. 1313 af 14. december 2004 om postvirksomhed og postbefordring og praksis i medfør heraf. Der vil således blandt andet blive stillet krav om, at brevkasser og de enkelte brevkasser i et brevkasseanlæg skal være forsynet med navneskilt, og at *brevkasser ved parcelhuse, rækkehuse m.v. skal være placeret således, at forsendelser kan leveres i brevkassen let og uden særlige vanskeligheder direkte fra offentlig adgangsvej (offentlig vej, offentlig sti eller privat fællesvej), uden at brevomdeleren skal begive sig ind på postmodtagerens ejendom, eller uden at brevomdeleren skal gennem en forhave, en carport, beplantning el. lign.*« (vor fremhævelse).

Efter vor opfattelse opfylder den nuværende postkasseplacering denne forudsætning.

Vi håber derfor, at Aarhus Kommune og Post Danmark A/S i lighed med Grundejerforeningen Marselis og Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur vil være indstillet på at medvirke til en løsning, der tilgodeser et for byen bevaringsværdigt miljø.

Med venlig hilsen

på vegne af ejerne af rækkehusene på Marselis Boulevard

Ib Tønder Hansen
Marselis Boulevard 33
8000 Aarhus C

Tom Latrup-Pedersen
Marselis Boulevard 37
8000 Aarhus C

(Digital signeret ved fremsendelse gennem Borger.dk)